

Društvo restavradorjev Slovenije

Gradivo za novinarje

ob podelitvi

NAGRADE IN PRIZNANJ MIRKA ŠUBICA

Ljubljana, 17. november 2014

Publikacija je izdana s sofinanciranjem Ministrstva za kulturo Republike Slovenije, za kar se Društvo restavradorjev Slovenije iskreno zahvaljuje.

Spoštovani predstavniki medijev!

Pred Vami je gradivo ob letošnji podelitvi

NAGRADE IN PRIZNANJ MIRKA ŠUBICA ZA LETO 2014

Nagrada Mirka Šubica je stanovska nagrada za življenjsko delo na področju konservatorsko-restavratorske stroke (muzeji, galerije, likovne akademije, zasebne restavratorske delavnice). Leta 2008 je nagrado ustanovilo Društvo restavradorjev Slovenije (DRS) z namenom, da bi konservatorsko-restavratorsko stroko še bolj predstavili javnosti in da bi za izjemne dosežke na strokovnem področju v konservatorsko-restavratorski stroki nagradili strokovnjake, ki pomagajo skrbeti za ohranjanje naravne in kulturne dediščine. Poleg nagrade za življenjsko delo podeljuje društvo tudi priznanja Mirka Šubica za enkratne izjemne dosežke in prispevke pri ohranjanju kulturne dediščine ter predstavljanju in popularizaciji konservatorsko-restavratorske stroke na Slovenskem in v tujini in častno članstvo v DRS za člane DRS, ki so s svojim delom prispevali k razvoju in uveljavitvi DRS.

Prilagamo Vam:

- vabilo na podelitev nagrad in priznanj Mirka Šubica
- poročilo o delu komisije za nagrade in priznanja Društva restavradorjev Slovenije (DRS)
- utemeljitve

Slikovno gradivo boste prejeli na podelitvi, na zgoščenki.

Za ostale informacije smo Vam na voljo po telefonu 01/23 43 141 ali na elektronskem naslovu info@slodrs.si. Z veseljem Vam bomo pomagali.

Želimo Vam uspešno delo in prijetno druženje z nami!

Nataša Nik
tajnica DRS

Jernej Hudolin
predsednik DRS

DRUŠTVO RESTAVRATORJEV SLOVENIJE **Komisija za nagrade in priznanja DRS**

POROČILO KOMISIJE

Komisija za nagrade in priznanja Mirka Šubica pri Društvu restavradorjev Slovenije (DRS) je delovala v sestavi:

Predsednica komisije:

dr. Gojka Pajagič Bregar, Narodni muzej Slovenije, Ljubljana

Člani komisije:

dr. Jedert Vodopivec Tomažič, Arhiv RS, Ljubljana

mag. Andrej Hirci, Narodna galerija, Ljubljana

ing. Drago Štimec, Tehniški muzej Slovenije, Ljubljana/Bistra

mag. Blanka Avguštin Florjanovič, Arhiv RS, Ljubljana

Jože Drešar, GNOM d.o.o, Ljubljana

Marjanca Ambrožič Jeglič, Gorenjski muzej, Kranj

Emina Frljak Gašparovič, ZVKDS Restavratorski center, Ljubljana

mag. Lucija Močnik Ramovš, Akademija za likovno umetnost in oblikovanje Univerze v Ljubljani, Ljubljana

Komisija za nagrade in priznanja DRS se je sestala trikrat. V predpisanem roku je na razpis pravočasno prispelo 5 predlogov:

- en predlog za nagrado (za življenjsko delo) Mirka Šubica
- štiri predlogi za priznanja Mirka Šubica
- za častnega člana je bil poslan en predlog.

Na podlagi sestankov in ogledov na terenu se je komisija za nagrade in priznanja DRS odločila, da:

Nagrado Mirka Šubica v letu 2014 prejme

mag. **Nada Madžarac** za življenjsko delo in za izjemne dosežke na področju raziskovanja, dokumentiranja in konserviranja-restavriranja slik moderne in sodobne umetnosti.

Priznanja Mirka Šubica za leto 2014 prejmejo:

- 1.** mag. **Tamara Trček Pečak** za izjemen prispevek k popularizaciji kulturne dediščine in konservatorsko-restavratorske stroke, za idejno zasnovu in sodelovanje pri izvedbi treh razstav in filma: Gabrijel Stupica pod drobnogledom, Spomin na Emono in Sveto sorodstvo – študije detajlov.
- 2.** **Miha Legan**, mag. **Matjaž Vilar**, mag. **Manica Juvan in Helena Valentin** za izvedbo konservatorsko-restavratorskih posegov na glavnem oltarju iz cerkve Marijinega oznanjenja v Crngrobu pri Škofji Loki.
- 3.** **Metka Štimec Janeš** za izjemen prispevek pri ohranjanju vladne umetnostne zbirke iz Ustavnega sodišča Republike Slovenije.

Častno članstvo Društva restavradorjev Slovenije prejme

mag. **Tomaž Kvas**

za pionirsko delo na področju konserviranja, restavriranja in ohranjanja kulturne dediščine.

dr. Gojka Pajagič Bregar
predsednica komisije

Nagrado Mirka Šubica v letu 2014

prejme

mag. Nada Madžarac

za življenjsko delo in za izjemne dosežke na področju raziskovanja, dokumentiranja in konserviranja-restavriranja slik moderne in sodobne umetnosti.

Mag. Nada Madžarac, akademska slikarka in konservatorska-restavratorska svetovalka, že več kot tri desetletja pripada svetu konservatorstva-restavratorstva. S konservatorsko-restavratorsko stroko se je začela ukvarjati že med študijem slikarstva na ljubljanski Akademiji za likovno umetnost, kjer je leta 1979 diplomirala na Oddelku za slikarstvo in leta 1981 na Oddelku za restavratorstvo zaključila podiplomski študij. Takoj je bila prepoznana kot zaupanja vredna strokovnjakinja, saj je še istega leta dobila v konserviranje-restavriranje baročni portret baronice Grünschnitz iz Narodnega muzeja. Njena poklicna strokovna pot se je začela v sodelovanju z Restavratorskim centrom Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije. Kot sodelavka ali vodja projektov je izvedla vrsto rekonstrukcij ter konservatorskih-restavratorskih posegov tako na prenosnih slikah, med drugimi na Tintorettovi sliki *Svatba v Kani Galilejski*, kot na stenskih poslikavah Grubarjeve palače, na fasadi Opere, v kapeli Ljubljanskega gradu in drugje.

V poznih osemdesetih je živela v Berlinu, kjer je nadaljevala slikarske in konservatorsko-restavratorske raziskave ter od leta 1986 do 1989 vodila konservatorsko-restavratorske posege na slikah in stenskih poslikavah priznanih avtorjev.

Bogate izkušnje, pridobljene doma in v tujini, so bile Nadi Madžarac v oporo pri zahtevni in odgovorni odločitvi, ko je leta 1991 prevzela mesto edine konservatorke-restavratorke za moderno in sodobno umetnost v Moderni galeriji v Ljubljani in se

zaposlila v na novo ustanovljenem Oddelku za restavracijsko umetnost. Z izjemnim posluhom za materialno, likovno in duhovno sporočilo umetnin ter za vprašanja konservatorsko-restavratorske etike je vlila zaupanje tudi najbolj nezaupljivim avtorjem. Ti so ji s podatki o svojem delu sčasoma pomagali zgraditi zajeten arhiv tehnoloških skrivnosti, ki postaja vsako leto večja dragocenost. Njena odličnost se kaže tudi v zavedanju, da je za korektno delo na materialno tako raznolikem gradivu potrebno sodelovanje s kolegi z različnih področij. Ves čas je tesno sodelovala s Centrom za konserviranje v Arhivu Republike Slovenije, ZVKDS, Restavratorskim centrom, restavratorskima oddelkoma v Narodnem muzeju Slovenije in Narodni galeriji v Ljubljani, Tate Modern in Narodno galerijo v Londonu ter z drugimi. V več kot dvajsetih letih je osebno spoznala večino modernih in sodobnih avtorjev, saj je bila dolga leta edina, ki ji je bila lahko zaupana tako pomembna naloga, kot je konserviranje-restavriranje izjemno občutljivih slik za okoli 30 večjih razstav v Moderni galeriji. Najpomembnejše so bile retrospektivne in študijske razstave Piona, Kregarja, Franceta in Toneta Kralja, Sedeja, Spacala, Bernika, Gnamuša, Kosa, Mušiča, Stupice, Savinška, Dolinarja, Abramovičeve, Baldessarija in drugih domačih ter tujih avtorjev. Njene naloge so bile poleg priprav na razstave tudi nabava opreme in materiala, pregled stanja eksponatov, popis, diagnosticiranje in ugotavljanje stopnje poškodovanosti umetnin v zbirki.

S pridobitvijo novih prostorov na Metelkovi je bila Nada Madžarac, poleg preostalih kustosov, odgovorna za selitev fundusa slik iz zbirke in depojev Moderne galerije. Hkrati je bila načrtovalka novih konservatorsko-restavratorskih ateljejev na Metelkovi in svetovalka za vzpostavitev primernih razmer za umetnine v depojih in razstaviščih na obeh lokacijah. Z dobrim načrtovanjem novih prostorov je ustvarila razmere za tesnejše sodelovanje z Oddelkom za restavracijsko umetnost na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje Univerze v Ljubljani. V zadnjih letih ji tako občasno pomagajo tudi študentje ali diplomanti, ki jim nesebično posreduje svoje izkušnje in znanje.

Plod sodelovanja štirih institucij v zadnjem letu je bila med drugim retrospektivna postavitev umetnin Gabrijela Stupice z naslovom *Gabrijel Stupica pod drobnogledom*. Ob pripravah na retrospektivno razstavo je bila pod vodstvom Nade Madžarac pregledana in popisana večina njegovih umetnin, konserviranih-restavriranih pa jih je bilo več kot 150. V sodelovanju z Narodno galerijo v Ljubljani in naravoslovnim oddelkom Restavratorskega centra ZVKDS so bile narejene preiskave uporabljenih materialov in slikarskih plasti na njegovih slikah, v sodelovanju s kolegi z Akademije za likovno umetnost in oblikovanje UL pa so nastale tehnološke študije in video o tehnologiji nastajanja slik Gabrijela Stupice. Video in razstava z naslovom *Gabrijel Stupica pod drobnogledom* pomenita začetek novega načina izobraževanja na področju osveščanja širših krogov ljudi o nastajanju, reševanju ter o pomembnosti umetnin moderne in sodobne umetnosti.

Tega, da je pomembna naloga vsakega odgovornega konservatorja-restavratorja tudi posredovanje znanja, se Nada Madžarac zaveda že od vsega začetka svojega strokovnega delovanja. Poleg sodelovanja v številnih strokovnih komisijah in komisijah za strokovne izpite, kjer je že vrsto let izpraševalka, sodeluje tudi pri organizaciji mednarodnih srečanj in pri pripravi strokovnih publikacij. Eno odmevnejših je bilo mednarodno srečanje *Znanost za umetnost* leta 2005 v Narodni galeriji, kjer je bila sourednica zbornika *Konservatorstvo in restavratorstvo danes*.

Nada Madžarac s svojo širino in občutkom za umetnine vseskozi prinaša v naš prostor nov pogled, saj je ves čas odprta za novosti in jih premišljeno uvaja v svoje delo. Sprehod po razstavah in zbirkah Moderne galerije kaže na to, da so umetnine moderne in sodobne umetnosti pri nas v najboljših rokah in brez zadržkov lahko rečemo, da je skoraj vse konservatorško-restavratorsko delo, ki ga lahko ta hip prepoznamo na umetninah iz novejšega obdobja pri nas, njen posredni ali neposredni uspeh.

Zato Nada Madžarac prejme nagrado Mirka Šubica **za življenjsko delo**.

Priznanje Mirka Šubica za leto 2014

prejme

mag. Tamara Trček Pečak

za izjemen prispevek k popularizaciji kulturne dediščine in konservatorsko-restavratorske stroke, za idejno zasnovo in sodelovanje pri izvedbi treh razstav in filma: *Gabrijel Stupica pod drobnogledom, Spomin na Emono in Sveto sorodstvo – študije detajlov.*

Tamara Trček Pečak, izredna profesorica in predstojnica Oddelka za restavracijsko delo na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje Univerze v Ljubljani, ob pedagoškem delu vodi projekta *Ajkčeve nove zgodbe* in ***Konservatorsko-restavratorsko transverzalo***. V okviru teh projektov je leta 2014 v soavtorstvu s sodelavci z Akademije za likovno umetnost in oblikovanje Univerze v Ljubljani, Moderne galerije, Mestnega muzeja Ljubljana, Zavoda za varstvo kulturne dediščine Restavratorskega centra, Narodne galerije in Narodnega muzeja Slovenije pripravila tri odmevne razstave.

Od aprila do septembra je bila v Moderni galeriji v Ljubljani na ogled razstava z videom pod naslovom ***Gabrijel Stupica pod drobnogledom***. Na razstavi so bili predstavljeni rezultati preiskav ter tehnološke študije, ki so jih izdelali študentje pod vodstvom nagrajenke in mag. Nade Madžarac. Avtorici projekta sta v videu s pomočjo sodelavcev predstavili delo v ateljeju Moderne galerije, povezali arhivske posnetke slikarja z delom študentov in prikazali tehnologijo nastajanja del Gabrijela Stupice.

Nagrajenka je poleg tega v istem času pripravila idejno zasnovo projekta ***Spomin na Emono*** v dveh delih in ga tudi vodila. V maju in juniju je bila v Mestni hiši v Ljubljani razstava, s katero je Oddelek za restavracijsko delo v sodelovanju z Mestnim muzejem Ljubljana zaznamoval dva tisoč let Emone. Na razstavi so bili prikazani fragmenti emonskih mozaikov in fresk v konservatorsko-restavratorskih postopkih

ter tehnološke študije mozaikov, stenskih poslikav in reliefov po vzoru rimskih pod vodstvom strokovnjakov s tega področja, razstavo pa je dopolnjevala projekcija s prikazom študentov pri delu. V oktobru je bil projekt zaključen z razstavo mozaikov in glinenih kipcev v Mestni hiši, ki so jih po vzoru rimskih izdelali otroci na delavnicah z naslovom ***Ajkec in Emona***.

Junija je bila v Narodnem muzeju Slovenije na Metelkovi razstava ***Sveto sorodstvo – študije detajlov*** Študentke restavratorstva so ob sliki iz 16. stoletja pod mentorstvom nagrajenke spoznavale tehnološke posebnosti Mojstra iz Okoličnega in obdobja ter izdelale tehnološke študije detajlov. Sodelavki muzeja sta pripravili umetnostnozgodovinski oris in konservatorsko-restavratorsko pojasnilo. Razstavo študij sta dopolnjevali projekcija s prikazom ateljejskega dela ter zloženka, v kateri so bile povzete vsebine razstave.

Tovrstni projekti povezujejo Oddelek za restavratorstvo z drugimi ustanovami, predstavitve na več lokacijah pa nagovarjajo širšo javnost k premisleku ter jo seznanjajo z bogastvom naše kulturne dediščine. Z doslednim stremljenjem k poglobljanju znanja in povezovanju spoznanj in ljudi, hkrati pa s svojo motivacijsko sposobnostjo, s katero zmore vse sodelujoče ugglasiti v skupno kvaliteto, je Tamara Trček Pečak zgled vsakemu posamezniku, ki stopa na strokovno pot konservatorja-restavratorja. Za to in za **izjemen prispevek k popularizaciji kulturne dediščine in konservatorsko-restavratorske stroke prejme Tamara Trček Pečak priznanje Mirka Šubica za leto 2014.**

Priznanje Mirka Šubica za leto 2014

prejmejo

Miha Legan, mag. Matjaž Vilar, mag. Manica Juvan in Helena Valentin

za izvedbo konservatorsko-restavratorskih posegov na glavnem oltarju iz cerkve Marijinega oznanjenja v Crngrobu pri Škofji Loki.

Črno-zlati oltar Marijinega oznanjenja v Crngrobu spada med največje »zlate oltarje« na območju Slovenije. Leta 1652 ga je izdelal ljubljanski podobar Jurij Skarnosa, pozlatil in poslikal pa ga je loški slikar Jakob Jamšek. Je pomemben primerek dediščine za naš in širši evropski prostor. Oltar je bil večkrat obnovljen, v celoti preslikan in proti koncu 19. stoletja deloma predelan.

Podjetje Restavradorstvo Legan je Župnija Stara Loka leta 2012 izmed več ponudnikov izbrala za konservatorsko-restavratorski poseg na omenjenem oltarju. Rezbar restavrator Miha Legan je zbral ekipo konservatorjev-restavratorjev z dolgoletnimi izkušnjami na področju posegov na leseni polihromirani plastiki. V soglasju s strokovno komisijo, ki je od začetka do konca spremljala delo, so po prvem sondiranju določili strokovna izhodišča za konservatorsko-restavratorske posege. Dogovorili so se za odstranitev preslikav in predelav, ohranitev originalnih površinskih obdelav ter retuširanje in rekonstruiranje originalne pozlate, posrebitve in barvnih lazur z zgledovanjem po izvornem stanju.

Veliki zlati oltar je bil dokončan marca 2014. Konservatorsko-restavratorski poseg je bil opravljen po najvišjih merilih naše stroke ter je med domačini, obiskovalci in strokovno javnostjo doživel pozitiven odziv.

Doseženi rezultat z visoko strokovno izvedbo konservatorsko-restavratorskih posegov je plod tesnega sodelovanja samostojnih ustvarjalcev in strokovnjakov s področja ohranjanja spomenikov naše kulturne dediščine, zato Miha Legan, mag. Matjaž Vilar,

mag. Manica Juvan in Helena Valentin za ta izjemni prispevek k ohranjanju kulturne dediščine prejmejo **priznanje Mirka Šubica za leto 2014.**

Priznanje Mirka Šubica za leto 2014

prejme

Metka Štimec Janeš

za izjemen prispevek pri ohranjanju vladne umetnostne zbirke iz Ustavnega sodišča Republike Slovenije.

Metka Štimec Janeš, pomočnica direktorja službe za finance, je leta 1995 prevzela skrb za umetnine vladne umetnostne zbirke iz Ustavnega sodišča Republike Slovenije, ki obsega 46 slik na različnih nosilcih: platnu in lesu ter del na papirju: akvarelov in grafik ter bronasti kip.

V sodelovanju z Narodno galerijo koordinira opravljanje strokovnega nadzora, planiranje in izvajanje konservatorsko-restavratorskih posegov na umetninah. Leta 2009 se je z njeno pomočjo začel sistematičen pregled stanja celotne zbirke, sestavljen pa je bil tudi prednostni seznam za konservatorsko-restavratorske posege.

Na podlagi ugotovitev so se začela konservatorsko-restavratorska dela. Od leta 2009 je bilo v restavratorskih ateljejih Narodne galerije restavriranih in opremljenih 20 umetnin, opravljene pa so bile tudi meritve ustreznosti klimatskih razmer v prostorih Ustavnega sodišča, kamor se umetnine vračajo, kar je bilo izvedljivo le ob podpori in razumevanju nagrajenke.

Izbor umetnin Ustavnega sodišča je bil večkrat uvrščen na občasne razstave Narodne galerije, kot je razstava del *Staneta Kregarja* in razstava z naslovom *Umetnost za nove dni*, odkritja med konservatorsko-restavratorskimi posegi pa so prispevala nove vsebine za strokovna predavanja v Narodni galeriji.

Za gospo Štimec Janeš so v ospredju skrb za umetnine, naklonjenost strokovnemu mnenju in izredna predanost in doslednost. Je svetla izjema na področju urejanja

zbirk vladnega fonda, saj z osebno angažiranostjo in vsakoletnim pridobivanjem dodatnih finančnih sredstev za restavriranje veliko prispeva k ohranjanju in reševanju pomembnega dela naše kulturne dediščine. Ustavno sodišče je prek gospe Štimec Janeš vzoren skrbnik svojih zbirk.

Zato **Metka Štimec Janeš** za izjemen prispevek pri ohranjanju vladne umetnostne zbirke iz Ustavnega sodišča Republike Slovenije prejme **priznanje Mirka Šubica za leto 2014**.

Častno članstvo Društva restavradorjev Slovenije

prejme

mag. Tomaž Kvas

za pionirsko delo na področju konserviranja, restavriranja in ohranjanja kulturne dediščine.

Akademski slikar in magister umetnosti, konservator-restavrator Tomaž Kvas je svoje življenje posvetil ohranjanju likovne dediščine na Slovenskem. Pripada prvi generaciji naših poklicnih restavradorjev. Sprva je deloval na področju scenskega dela v takratnem Triglav filmu. Pozneje se je zaposlil v restavratorski delavnici Republiškega zavoda za spomeniško varstvo, kjer je deloval na področju ohranjanja stenskega slikarstva in slik na različnih nosilcih.

Tomaž Kvas je eden izmed pionirjev konserviranja in restavriranja v Sloveniji. Njegovo delovanje na področju ohranja likovnega gradiva – tako fresk kot slik na platnu – sodi na začetek organizirane dejavnosti v Sloveniji. S strokovnimi članki je stroki pustil neizbrisen pečat o materialih in metodah, ki so jih uporabljali prvi strokovnjaki. Skupaj z drugimi pionirji naše stroke se je dobro zavedal pomena natančnega opisovanja konservatorsko-restavratorskih metod. Njegova natančnost in iznajdljivost, kljub težkim razmeram, v katerih je deloval, je zavidanja vredna. Tomaž Kvas je ob reševanju velikega števila pomembnih spomenikov ustvaril izjemno bogastvo dokumentarnega gradiva, ki predstavlja pomemben vir za vse, ki se ukvarjajo z ohranjanjem in reševanjem kulturne dediščine danes in ki se bodo v prihodnosti.

Tomažu Kvasu zato Društvo restavradorjev Slovenije podeljuje častno članstvo Društva restavradorjev Slovenije.

